

seminářem na téma „Sociální struktura v historické Latinské Americe“. Byl zdůrazněn zvláštní zájem na vypracování programu kursů základů historické demografie zvláště uspůsobeného pro potřeby latinskoamerických pramenů a potřeb. Asijská poradní podskupina vyjádřila obdobné názory jako latinskoamerická podskupina.

Komise souhlasila, že bude spolusponsorem Letního zasedání Evropské university, které se bude konat v roce 1988 ve Florencii a bude věnováno problematice sňatečnosti a rodiny.

Komise se dohodla na možnostech spolupráce s ostatními komisemi IUSSP a s dalšími mezinárodními organizacemi a posoudila některé záležitosti týkající se zpracování a publikace Mezinárodní bibliografie historické demografie (International Bibliography of Historical Demography).

Komise také rozhodla, že předloží specifické návrhy na zasedání pro XII. Mezinárodní konferenci IUSSP, která se bude konat v roce 1989 v Nai Dillí.

Složení Komise:

Roger Schofield (Velká Británie - předseda), Jean-Pierre Bardet (Francie), Akira Hayami (Japonsko), John Knodel (USA), Héctor Pére-Brignoli (Kostarika) a David Reher (Španělsko).

Významné životní jubileum Dr Pavly Horské, CSc.

Dne 5. února 1987 se dožila historička PhDr Pavla Horská, CSc. šedesáti let. Narodila se v Praze a zde také vystudovala. Filosofickou fakultu University Karlovy ukončila v letech 1951-1952 jednak státní zkouškou z oboru dějepis-francouzština, jednak doktorátem z oboru československých a obecných dějin. Po ročním působení na filosofické fakultě ve funkci vedoucí knihovnického střediska nastoupila jako vědecká pracovnice do tehdejšího Historického ústavu ČSAV. Od roku 1970 až do svého odchodu do důchodu v roce 1984 pracovala v Ústavu československých a světových dějin ČSAV.

V počátcích své vědecké práce se Dr P. Horská zaměřila především na studium hospodářských dějin. Její první vědeckou prací byla studie "Hlavní otázky vzniku a vývoje českého strojírenství do roku 1918", na kterou později navázaly další o počátcích elektrizace Českých zemí a o vlivu tzv. druhé průmyslové revoluce na český průmysl. Postupně se však začala stále hlouběji zabývat problematikou sociálních dějin Českých zemí na přelomu 19. a 20. století. S poznáním, že pro pochopení celkových dějin 19. a 20. století je nutné poznat problematiku nejen politického, ekonomického, sociálního a kulturního, ale i populačního vývoje, jehož výzkum byl v české historiografii přerušen tragickým úmrtím Ludmily Kárníkové, stala se historická demografie postupně převládající složkou jejího badatelského zájmu. Svému původnímu zaměření však zůstala Dr P. Horská věrná natolik, že dále spolupracuje a Komisi pro dějiny závodů v ČSR při Ústřední škole ROH Antonína Zápotockého a s Komisí pro dějiny ČVUT při rektorátu ČVUT a autorsky se podílela nejen na nejnovější syntéze dějin ČVUT, ale i českého železářství.

Historickodemografický směr se významně projevil však již v polovině šedesátých let, kdy jubilantka zpracovávala materiál pro práci o vývoji středoevropské společnosti za průmyslové revoluce, v níž je značný význam pro celkový vývoj příkládaná prá-

vě populačnímu vývoji a jeho složité podmíněnosti vývojem sociálním a ekonomickým.

Dr P. Horská se postupně stále více soustředila na studium vzájemných souvislostí složek dějinného vývoje Českých zemí v 19. století. Do určité míry jí to umožnilo i zvládnutí nových metod historikodemografického výzkumu, s nimiž se seznámila na svých studijních pobytech v zahraničí a které úspěšně aplikovala a dále rozvíjela při výzkumu domácího pramenného materiálu. Tak zpracovala studie k vývoji plodnosti a sociální podmíněnosti demografické revoluce v Českých zemích, k problematice urbanizace. Přispěla rovněž ke studiu změn v úmrtnosti a její sociální diferenciaci. Ve všech pracích Dr Horské se vždy projevuje komplexní přístup, akcent na vyjasňování vzájemných složek dějinného vývoje a v neposlední řadě i komparace s ostatními evropskými zeměmi.

Výsledky svého výzkumu prezentovala Dr Horská nejen v odborném tisku, ale i na vědeckých konferencích v Československu a v zahraničí, a to jak na mezinárodních kongresech pořádaných Mezinárodní unií pro vědecký výzkum populací, tak na Mezinárodních kongresech historických věd. V současné době je Dr P. Horská nadále členkou Societé de demographie historique se sídlem v Paříži.

Je třeba se zmínit i o vědeckoorganizační činnosti jubilantky, alespoň pokud jde o její práci na poli historické demografie. Od roku 1964 pracuje trvale v Hlavním výboru Československé demografické společnosti při ČSAV (po řadu let byla místopředsedkyní společnosti, jejíž je ustavující členkou). V letech 1975-1983 vedla odbornou skupinu pro historickou demografii, která byla při této společnosti ustavena. V roce 1967 založila Komisi pro historickou demografii při Historickém ústavu ČSAV (dnes při vědeckém kolégiu historie ČSAV), jejímž tiskovým orgánem se stal sborník Historická demografie, který v letech 1967-1973 redigovala. Zároveň organizačně zabezpečovala konání několika vědeckých zasedání k vybraným aktuálním pro-

blémům historikodemografického výzkumu v Československu. Převážně z podnětu Dr P. Horské byla ustavena i skupina pro historickou demografii při Archivní správě MV ČSR, díky které se podařilo institucionálně zabezpečit historikodemografický výzkum předstatistického období moderními výzkumnými metodami v rámci Státního plánu základního výzkumu. První výsledky tohoto výzkumu byly publikovány v Actech demographica v roce 1981 a skupina dnes sdružuje řadu archivářů, díky jejichž obětavé práci se daří zaplňovat bílá místa v historickém výzkumu Českých zemí.

Dr P. Horská se dále věnuje jak organizační práci historikodemografického výzkumu, tak intenzivní badatelské činnosti, a to nejen na poli historické demografie. Přejeme jí do dalších let mnoho úspěchů v práci a pohody v osobním životě.

Redakční kolektiv